

Topactiviteiten Omgevingswet

Versie: juli 2019

Het nieuwe omgevingsloket maakt het mogelijk om vragenbomen op te nemen met behulp van 'toepasbare regels'. Vragenbomen zorgen ervoor dat een initiatiefnemer alleen vragen voorgeschiedt krijgt die op zijn of haar activiteit van toepassing zijn. Deze vragenbomen zijn vooral nodig voor de zogenaamde topactiviteiten: activiteiten die het meest worden uitgevoerd door burgers en bedrijven. Daarom is eind 2017 afgesproken dat vragenbomen voor de vergunningencheck in eerste instantie alleen worden gemaakt voor topactiviteiten.

Toepasbare regels worden ook gebruikt voor indieningsvereisten, oftewel het formulier waarmee een initiatiefnemer een vergunning kan aanvragen of een melding kan doen. Hier geldt de keuze voor topactiviteiten niet. Voor elke vergunnings- of meldingsplicht moeten er toepasbare regels zijn om een verzoek in te kunnen dienen.

Rijk

De onderstaande topactiviteiten worden gereguleerd door rijksregels, waarbij de gemeente wel is aangewezen als bevoegd gezag. Het rijk maakt hiervoor de juridische regels en de bijbehorende toepasbare regels.

Activiteit	Toelichting
Slopen	Deze activiteit heeft betrekking op het geheel of gedeeltelijk afbreken of uit elkaar nemen van een bouwwerk, zoals een woning, een bedrijfsgebouw of een schuur. Op grond van artikel 7.10 in het Bbl is het verboden om een bouwwerk te slopen zonder dit vooraf te melden. Deze plicht tot melden geldt bij een verwachte hoeveelheid sloopaafval van meer dan 10 m ³ . Verwijdering van asbest valt bijna altijd onder de meldingsplicht, ook als de hoeveelheid sloopaafval minder dan 10 m ³ is. Het omgevingsplan kan ook regels over het slopen van bouwwerken bevatten. Het oogmerk is dan niet veiligheid en gezondheid, maar bijvoorbeeld behoud van cultuurhistorische waarden. In het omgevingsplan kan de activiteit vergunningsvrij worden gemaakt, maar er kan ook een meldplicht of een vergunningplicht worden opgenomen.
Nieuw kozijn plaatsen of bestaand kozijn of gevelpaneel veranderen	Hieronder vallen alle aanpassingen aan de raamindeling of het vergroten of verkleinen van openingen in de gevel van een gebouw. Ook het plaatsen van een nieuw kozijn valt hieronder. Het betreft een bouwactiviteit.
Zonnepaneel of collector plaatsen	Deze activiteit heeft betrekking op het plaatsen van zonnepanelen en/of of een collector voor warmteopwekking op schuine of platte daken van gebouwen. Het betreft een bouwactiviteit.
Dakraam, lichtkoepel of lichtstraat plaatsen	Deze activiteit heeft betrekking op het plaatsen van een dakraam, lichtkoepel of lichtstraat op platte of schuine daken van gebouwen. Het betreft een bouwactiviteit.
Normaal onderhoud uitvoeren	Deze activiteit heeft betrekking op alle handelingen die erop gericht zijn de eigenschappen van het bouwdeel of gebouw in stand te houden of terug te brengen naar de situatie aan het begin van de gebruikperiode (reparatie) of activiteiten gericht op afname van de snelheid van degradatie (schoonmaken of schilderen)".

Bouwwerk brandveilig gebruiken	Deze activiteit heeft betrekking op het in gebruik nemen van een bouwwerk op een brandveilige manier. Welke verplichtingen met betrekking tot brandveiligheid gelden, hangt af van de manier waarop, voor wie en hoe lang je een bouwwerk gebruikt.
Rijksmonument veranderen, onderhouden, slopen	Deze activiteit heeft betrekking op gebouwde monumenten en archeologische monumenten. De Omgevingswet verstaat onder een rijksmonumentenactiviteit: 'een activiteit inhoudende het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een rijksmonument of een voorbeschermd rijksmonument of het herstellen of gebruiken daarvan waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht'.
Zonwering, rolluik of rolhek bevestigen	Hieronder vallen alle soorten zonwering aan de buitenkant van het bouwwerk, bijvoorbeeld markiezen, screens en uitvalschermen. (Rol)luiken en rolhekken zijn voorzieningen die aan een gebouw worden geplaatst om bijvoorbeeld inbraak in winkels en woningen te voorkomen.
Tuinmeubilair plaatsen	Deze activiteit heeft betrekking op het plaatsen van tuinmeubilair voor particulier gebruik. Hieronder valt niet het plaatsen van meubilair in de openbare ruimte, bijvoorbeeld bij een restaurant.
Diverse milieuregels	Op aimonline.nl zijn vele vergunningchecks, indieningsvereisten en voorschriften & maatregelen beschikbaar, waarvoor door het Rijk toepasbare regels worden gemaakt.

Bruidsschat

De onderstaande topactiviteiten worden gereguleerd in de bruidsschat. De regels en toepasbare regels worden initieel opgesteld door het rijk, waarna gemeenten deze kunnen aanpassen.

Bijbehorend bouwwerk	Deze activiteit heeft betrekking op de uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak. Voorbeelden van bijbehorende bouwwerken zijn: uitbouwen, aanbouwen, een schuur en overkappingen.
Dakkapel	Deze activiteit heeft betrekking op het realiseren van een dakkapel. Een dakkapel is een uitbouw van het schuine dakvlak ¹ .
Erfafscheiding ²	Deze activiteit heeft betrekking op de bouw van een constructie om de grens met een naburig erf of openbaar toegankelijk gebied aan te geven, zoals een schutting of een hekwerk. Een erfafscheiding kan ook een natuurlijke vorm hebben, zoals een heg of een haag. Deze vorm wordt hier niet onder verstaan.

¹ NB: Voor een dakkapel in het achterdakvlak of een *niet* naar openbaar toegankelijk gebied gekeerd zijdakvlak heeft het rijk uitputtende regels gesteld; voor de voor- of zijgevel naar openbaar toegankelijk gebied gekeerd dakvlak mag de gemeente zelf regels stellen.

² Voor de erfafscheiding tot 1 meter hoog heeft het rijk uitputtende regels gesteld; voor een erfafscheiding hoger dan 1 meter kan de gemeente zelf regels stellen. Het rijk spreekt overigens in de laatste versie van het Bbl over 'perceelafscheiding'

Woning bouwen ³	Het in zijn geheel plaatsen van een woning of een wijziging op een nog te bouwen nieuwe woning waarvoor al een vergunning is verleend.
Overige veranderingen aan bestaand bouwwerk	Deze activiteit heeft betrekking op een restcategorie van vergunningvrije bouwwerken. Indien het bouwen niet is aan te merken als een bouwwerk dat specifiek wordt genoemd in het Besluit bouwwerken leefomgeving kan het bouwen mogelijk nog omgevingsvergunningvrij zijn ingevolge deze restcategorie. Een voorbeeld hiervan is het wijzigen van de indeling van een bestaande woning.
Overige bouwwerken	Deze activiteit heeft betrekking op alle bouwwerken waarvoor regels in het omgevingsplan zijn opgenomen, omdat ze niet vergunningsvrij zijn ingevolge het Besluit bouwwerken leefomgeving ² .
Zwembad, bubbelbad of soortgelijke voorziening of vijver plaatsen	Hieronder valt de aanleg van alle permanente zwembaden, bubbelbaden en vijvers die met of zonder overkapping op het terrein worden geplaatst.
Diverse regels rond geur, trilling, geluid	Zie 'diverse milieuregels' bij de rijksregels

Bruidsschat, alléén indieningsvereisten

Deze bruidsschatregels bevatten alleen indieningsvereisten. De vergunningplicht is in lokale verordeningen geregeld.

Kappen	Een of meerdere bomen of struiken veranderen of verwijderen.
Afwijken omgevingsplan / afwijkactiviteit	Deze activiteit heeft betrekking op: <ul style="list-style-type: none"> - Een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan (binnenplans afwijken van het omgevingsplan). - Een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan (buitenplans afwijken van het omgevingsplan).
Uitweg maken of veranderen	Deze activiteit heeft betrekking op het maken van een verbinding tussen een particulier terrein en de openbare weg. Let op: deze activiteit heeft geen betrekking op de activiteit aanleggen, die in deze context betrekking heeft op het aanbrenge van verharding. Het is mogelijk dat het omgevingsplan hier ook regels over stelt, dan wel deze activiteit koppelt aan een vergunningplicht.
Handelsreclame maken	Deze activiteit heeft betrekking op iedere openbare aanprijzing van goederen of diensten, waarmee kennelijk beoogd wordt een commercieel belang te dienen. Voorbeelden hiervan zijn het aanbrenge van een bedrijfslogo op een gebouw of op een bord.
Aanleggen/grondwerkzaamheden	Deze activiteit heeft betrekking op het uitvoeren van werkzaamheden, die geen bouwwerkzaamheden inhouden.

³ Alle categorieën bouwwerken die niet vergunningsvrij zijn gemaakt in het Bbl, zijn op grond van de bruidsschat vergunningsplichtig (op grond van artikel 2.2.7.2.1). Het bouwen van een woning is hieronder een veelvoorkomende

	Voorbeelden hiervan zijn het aanbrengen van verharding, graven in de grond en het ophogen van het maaiveld.
Alarminstallatie aanleggen	Deze activiteit heeft betrekking op een alarminstallatie bij bijvoorbeeld een woning of bedrijfsgebouw die licht en geluid maakt.
Opslaan van roerende goederen	Hieronder valt het opslaan van zaken die verplaatst kunnen worden, dus alles behalve onroerende zaken. Onroerende zaken zijn zaken die vast zitten aan de grond of aan bouwwerken, bijvoorbeeld beplanting, in de grond verankerde schuttingen

Lokaal

De onderstaande topactiviteiten worden door gemeenten gereguleerd. Gemeenten moeten zelf de juridische en toepasbare regels opstellen. VNG maakt hiervoor voorbeeldregels en staalkaarten.

Kappen	Zie 'Kappen' onder Bruidsschat.
Objecten plaatsen op de weg	Deze activiteit heeft betrekking op gebruik van een openbare plaats in strijd met de publieke functie. Voorbeelden daarvan zijn het plaatsen van bouwcontainers, plantenbakken, bankjes en rolsteigers in de openbare ruimte.
Standplaats innemen	Deze activiteit heeft betrekking op het gebruik van een locatie voor het uitoefenen van ambulante handel door een bedrijf of instelling.
Uitweg aanleggen of veranderen	Zie 'Uitweg maken of veranderen' onder Bruidsschat.
Reclame plaatsen	Zie 'Handelsreclame maken' onder Bruidsschat.
Grondwerkzaamheden uitvoeren	Zie 'Aanleggen/grondwerkzaamheden' onder Bruidsschat.
Afwijken van het omgevingsplan	Zie 'Afwijken omgevingsplan / afwijkactiviteit' onder Bruidsschat.
Alarminstallatie aanleggen	Zie 'Alarminstallatie aanleggen' onder Bruidsschat.